

Personas datu aizsardzība Trauksmes celšanas likums Grozījumi Konkurences likumā 2019. gada 05. aprīlis

Personas datu aizsardzība

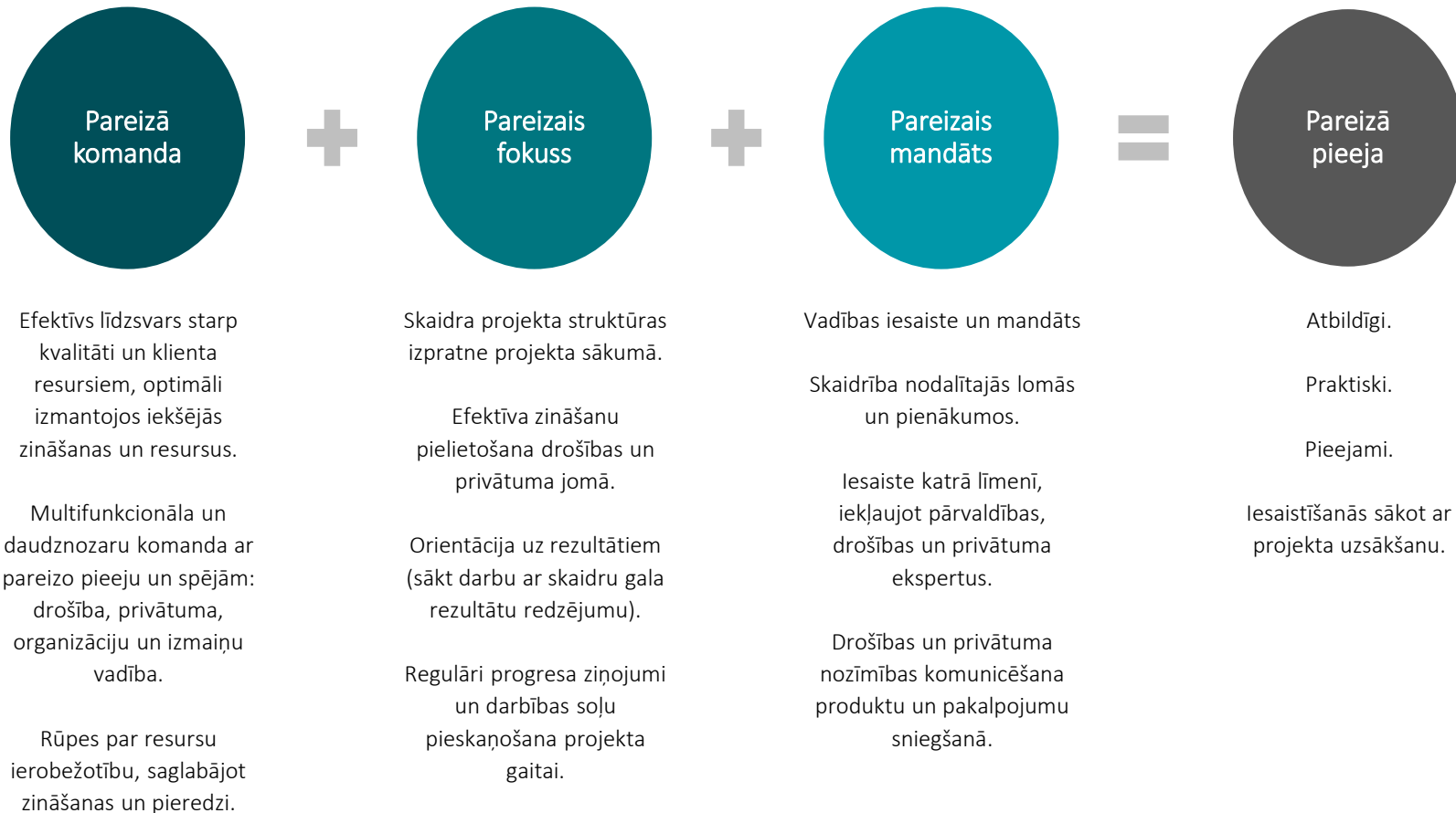

- Pašvaldībai ir jānodrošina atbilstība Regulai, kas ir piemērojama no 2018. gada 25. maija.
- Atbilstoši Pašvaldības vajadzībām, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību «Firma L4» sadarbībā ar zvērinātu advokātu biroju «Magnusson» piedāvā Pašvaldībai sniegt šādus profesionālos pakalpojumus:
 - A. Veikt augsta līmeņa Pašvaldības darbības atbilstības novērtēšanu pret Regulas prasībām;
 - B. Nepieciešamo dokumentu izstrāde Regulas prasību atbilstības nodrošināšanai;
 - C. Konsultatīvs atbalsts;
 - D. Sagatavot apmācību materiālus un vadīt specializētas apmācības;
 - E. Sniegt pašvaldības vadībai un atbildīgajiem speciālistiem papildus konsultācijas par A,B,C daļā neiekļautajiem ar personas datu apstrādi saistītajiem jautājumiem.

Personas datu aizsardzība

Mūsu pieeja ietver galvenos panākumu faktoros, kas īstenoti un pārbaudīti projektos saistībā ar Regulas prasību ieviešanu

Personas datu aizsardzība

Redzējums par Regulas ieviešanas pārbaudes veikšanas metodoloģiju un kārtību

A. Organizācijas darbības atbilstības novērtēšana pret Regulas prasībām

Galvenās darbības:

- Personas datu apstrādes procesu inventarizācija, identificējot personas datu apstrādes vietas un veidus
- IT sistēmu atbilstības novērtēšana – personas datu apstrādes procesu kontekstā, atbilstoši Regulā ietvertajām prasībām
- Esošo personas datu apstrādes procedūru izvērtēšana
- Vadības, procesu un atbildīgā personāla intervijas
- Esošo politiku, procedūru, procesu regulējošās dokumentācijas analīze

B. Dokumentu izstrāde Regulas prasību atbilstības nodrošināšanai

Galvenās darbības, dokumentu izstrāde:

- Privātuma politika, privātuma atruna
- Datu apstrādes reģistrs
- Līgumu papildināšana ar datu apstrādes klauzulu
- Aktualizētas veidlapas
- Iekšējās procedūras izveide datu aizsardzības pārkāpumu identificēšanai, ziņošanai, novēršanai un datu subjekta tiesību ievērošanai
- Iekšējo datu aizsardzības sistēmas izveides, funkcionēšanas un uzturēšanas noteikumu izstrāde
- Ietekmes uz personas datu aizsardzību novērtējuma (DPIA) veikšanas kārtība

C. Apmācību sagatavošana un vadība

Galvenās darbības:

- Apmācību plāna sagatavošana un saskaņošana
- Apmācību vajadzību noteikšana, mērķa grupām specifisku aspektu noteikšana, apmācību materiālu sagatavošana
- Apmācību vadība

Darba izpildes pieeja - 1/3

A. Pašvaldības darbības atbilstības novērtēšana pret Regulas prasībām

Uzdevuma apraksts

- Esošo personas datu aizsardzības politiku un procedūru pārskatīšana
- Personas datu apstrādes procesu inventarizācija (aizpilda **pašvaldības** struktūrvienības un pakalpojuma sniedzējs nodrošina vienu klātienē apmācības darba grupu)
- Datu reģistra un datu plūsmas pārskatīšana.
- Ar personas datu apstrādi saistīto IT drošības politiku, noteikumu un procesu pārskatīšana
- Personas datu apstrādes risku identificēšana
- Atbilstības izvērtējuma ziņojuma izstrāde

Mūsu uzdevumi

- Datu apstrādē iesaistīto personu un personāla intervēšana (departamentu vadītāji, atbildīgie par sistēmām un procesiem, iekšējais un ārpalpojuma piesaistītais IT personāls, u.c.) attālināti (Skype) un klātienē
- Esošā datu aizsardzības regulējuma pārskatīšana (privātuma ievērošana, piekrišana datu apstrādei, piekrišana bērnu datu apstrādei, sensitīvie dati, datu subjekta tiesības, integrētais privātums, privātums pēc noklusējuma u.c.)
- Datu reģistra un datu plūsmu pārskatīšana vēršot uzmanību datu ievākšanai, uzglabāšanai, apstrādei un nodošanai (sensitīvie dati, darbinieku dati u.c.)
- IT drošības kontroļu pārskatīšana, uzmanību vēršot uz ziņošanu par incidentiem, tehnisko kontroli, auditācijas pierakstiem, piekļuves kontroli un lietotāja tiesībām
- Līgumu personas datu apstrādes nosacījumu izskatīšana atbilstoši Regulai. Datu apstrādes līguma parauga pārskatīšana
- Pārrobežu datu apstrādes pārskatīšana atbilstoši Regulas prasībām

Darba izpildes pieeja - 2/3

B. Dokumentu izstrāde un rekomendācijas Regulas prasību atbilstības nodrošināšanai

Uzdevuma apraksts

- Rekomendāciju sniegšana datu reģistra, politiku, procedūru un procesu atjaunināšanai
- Esošo politiku, procesu un informācijas drošības noteikumu pilnveidošana
- Jaunu politiku vai procesu izstrāde
- Konsultatīvais atbalsts

Mūsu uzdevumi

- Privātuma politika, privātuma atruna
- Datu apstrādes reģistrs
- Līgumu papildināšana ar datu apstrādes klauzulu
- Aktualizētas veidlapas
- Iekšējās procedūras izveide datu aizsardzības pārkāpumu identificēšanai, ziņošanai, novēršanai un datu subjekta tiesību ievērošanai
- Iekšējo datu aizsardzības sistēmas izveides, funkcionēšanas un uzturēšanas noteikumu izstrāde
- Ietekmes uz personas datu aizsardzību novērtējuma (DPIA) veikšanas kārtība
- Skolu un bērnudārzu pieteikumi, iesniegumi

Darba izpildes pieeja - 3/3

C. Apmācības, materiāla sagatavošana

Uzdevuma apraksts

- Informācijas sniegšana vadībai par konstatētajām nepilnībām Regulas atbilstības izvērtējuma procesā
- Vienota personas datu aizsardzības apmācību kursa materiāla izveide un saskaņošana
- Darbinieku apmācība

Mūsu uzdevumi

- Izprast un nodefinēt nosacījumus un nepieciešamību apmācību materiāla sagatavošanai darbiniekiem
- Vienota datu aizsardzības apmācību kursa materiālu izveide
- Apmācību vadība (vienas apmācības)

Personas datu aizsardzība

Būtiskākie pieņēmumi

Darba izpildes organizatoriskie aspekti

- Pašvaldība nodrošinās, ka tā darbinieki uz projektu būs pieejami un sadarbosies ar mūsu ekspertiem, kas nepieciešams interviju veikšanai un konsultācijām, kā arī sniegs informāciju un skaidrojumus par esošajiem datiem un procedūrām novērtējuma laikā līdz noteiktajiem termiņiem.
- Pašvaldība nodrošinās pietiekamu profesionālo atbalstu projekta laikā no IT, juridiskā, projektu vadības, administrācijas un citu funkciju darbinieku iesaisti projektā. Iekšējais profesionālais atbalsts ir nepieciešams veiksmīgai projekta izpildei.
- Pašvaldība nodrošinās, ka visi saistošie un pieprasītie dati, dokumenti un analīzes tiks nodotas izpētei.
- Dati un dokumenti būs pieejami elektroniski (t.i. Excel, Word, PDF vai PowerPoint formātos).
- Pašvaldība nodrošinās pieeju visiem saistošajiem rīkiem un sistēmām.
- Pašvaldībai tiks nodrošināta iespēja sniegt vadības atgriezenisko saiti, kas tiks ņemta vērā, izstrādājot Darba ietvaros sagatavoto nodevumu redakciju.
- Piedāvājums neietver vadības lēmumu pieņemšanas panākšanu vai iesaisti ieviešanā.

Personas datu aizsardzība

Finanšu piedāvājums

Posms / Uzdevums	Cena EUR (bez PVN)
<ul style="list-style-type: none"> Pakalpojums (uzdevums) A: Regulas atbilstības izvērtējums (intervijas, dokumentu izskatīšana, izvērtējuma sagatavošana) 	9 300*
<ul style="list-style-type: none"> Pakalpojums (uzdevums B): Iekšējās dokumentācijas izstrāde Regulas prasību atbilstības sasniegšanai un prasību ieviešanai 	9 800*
<ul style="list-style-type: none"> Uzdevums C: Apmācības (1 seminārs + izdales materiāls) 	800

*Pakalpojums A un B ir divi dažādi pakalpojumu veidi un netiek iepirkti viena publiskā iepirkuma ietvaros.

A – sākotnējais atbilstības izvērtējums/audits; izpildes termiņš – 2 mēneši

B - dokumentācijas izstrāde; izpildes termiņš – pēc vienošanās (~2-3 mēneši)

Pamata pieņēmumi:

- Cenas tāme neietver pievienotās vērtības nodokli.
- Cena noteikta pamatojoties uz mūsu izpratni par nepieciešamo pakalpojumu sniegšanu un šajā piedāvājumā ietverto apjomu.
- Augstākminētā samazinātā cena pauž mūsu vēlmi veidot ilgtermiņa sadarbību ar pašvaldību. Mēs esam pārliecināti, ka mūsu piedāvātā cena atbilst tirgus vērtībai par šo pakalpojumu veikšanu, tomēr esam atvērti turpmākām sarunām.

Trauksmes celšanas likums

Šī gada 1.maijā spēkā stāsies Trauksmes celšanas likums (**Likums**), kas **publisko personu institūcijām un uzņēmumiem, kuros ir vairāk kā 50 nodarbināto**, noteic jaunus papildus pienākumus attiecībā uz trauksmes celšanu un trauksmes celšanas sistēmas izveidi.

Trauksmes celšanas likums

- Likuma pieņemšanas «kājas aug» no OECD ieteikumiem:
 - Latvijai jāturpina pasākumi, kas vērsti uz pienācīgu kanālu veidošanu traukmes celšanai un traukmes cēlēju aizsardzību, ņemot vērā to svarīgo lomu, ko traukmes cēļi var spēlēt, lai novērstu pārkāpumus;
 - Likumiem vai noteiktiem principiēm jāstimulē padomes un valdes aizsargāt darbiniekus vai pārstāvības orgānus, kas ziņojuši par prettiesisku un neētisku rīcību, un nodrošināt viņiem iespēju konfidenciāli un tieši informēt kādu neatkarīgu amatpersonu.

<http://www.oecd.org/daf/anti-bribery/latvia-oecdanti-briberyconvention.htm>

Trauksmes celšanas likums

- Likuma pieņemšanas pievienotā vērtība:
 - Iespēja laikus konstatēt un novērst kukuļošanu, korupciju, komerciālo uzpirkšanu un citas neatbilstības un pārkāpumus;
 - Sabiedrības interešu aizsardzība: veselības, vides, patērētāju aizsardzība;
 - Iekšējās trauksmes celšanas sistēmas izveide samazina strīdu un tiesvedību iespējamību pret iestādi un uzņēmumu nākotnē.

Kas ir trauksmes cēlējs?

- Likums noteic, ka trauksmes cēlējs ir fiziska persona, kura sniedz informāciju par iespējamu pārkāpumu, kas var kaitēt sabiedrības interesēm, ja:
 - persona šo informāciju uzskata par patiesu; un
 - tā gūta, veicot darba pienākumus.
- Darba pienākumu veikšana ietver darba, profesionālo vai amata (dienesta) pienākumu veikšanu gan privāto, gan publisko tiesību juridiskajā personā.
- Plānota administratīva atbildība par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu, izmantojot trauksmes celšanas ziņojumu.

Par kādiem pārkāpumiem jāziņo?

Firma L4

- Likums noteic šādus galvenos riskus par kuriem jāziņo:
 - Amatspersonu bezdarbība, nolaidība vai dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana;
 - Izvairīšanās no nodokļu nomaksas;
 - Darba drošības apdraudējums;
 - Pārkāpumi publisko iepirkumu jomā;
 - Konkurences tiesību pārkāpumi;
 - Vides un būvniecības drošības apdraudējums;
 - Publiskas personas finanšu līdzekļu vai mantas izšķērdēšana un korupcija;
 - Pārkāpumi finanšu un kapitāla tirgus sektorā.

Trauksmes celšanas process

- Par iespējamajiem pārkāpumiem varēs ziņot:
 - Izmantojot iekšējo trauksmes celšanas sistēmu;
 - Vēršoties kompetentajā institūcijā;
 - Izmantojot Valsts kancelejas vai arodbiedrības starpniecību.
- Trauksmes cēlēja ziņojumā norāda personas rīcībā esošo informāciju, tostarp pārkāpuma aprakstu ar konkrētiem faktiem, kā arī informāciju par pārkāpumā iesaistītajām fiziskajām vai juridiskajām personām.

Trauksmes celšanas sistēma

- Trauksmes celšanas sistēma:
 - Ļauj laicīgi pamanīt problēmas un iegūt informāciju, kas citādi nav pieejama;
 - Palīdz identificēt kaitējumu nodarījušās personas;
 - Darbojas preventīvi, atturot personas no pārkāpumiem;
 - Var uzlabot uzņēmuma reputāciju.

Trauksmes ceļšanas sistēma

- Trauksmes ceļšanas sistēmas iespējas:
 - Uzņēmuma paša izveidota ziņošanas sistēma;
 - Ziņošanas sistēma kā ārpalpojums.
- Uzņēmuma iekšējās ziņošanas sistēma:
 - Iespējamie ziņošanas kanāli (e-pasts, telefons, ziņošanas kastes);
 - Atbildīgo personu nozīmēšana.
- Anonīmas ziņošanas iespējamība.

Turpmākie soļi

- Trauksmes celšanas sistēmas ieviešanas nepieciešamības izvērtējums;
- Esošās sistēmas vai politikas izvērtējums un pielāgošana jaunajām prasībām;
- Piemērotākās trauksmes celšanas sistēmas identificēšana un detalizācijas izveide;
- Trauksmes celšanas sistēmas izveide un ieviešana;
- Darbinieku apmācība un informēšana;
- Sistēmas uzlabošana.

Konkurences likuma grozījumu attīstība

- Konkurences padome (KP) vēsturiski vērsusies pret dažādiem publisku personu un publisku personu kapitālsabiedrību pieļautiem konkurences tiesību pārkāpumiem (vairāk kā trīsdesmit pārkāpumi), kas visbiežāk izpaudies kā dominējoša stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.
- Piemēram, par Rīgas brīvostas pārvaldes darbībām KP pieņēmusi astoņus lēmumus, no kuriem četros ir konstatēts konkurences tiesību pārkāpums.
- KP ilgstoši centusies izkustināt «likumdošanas ledu», palielinot KP pilnvaras attiecībā uz publisku personu darbībām, bet līdz šim KP iniciatīva nav uzklausīta. Konkrētais likumprojekts jau 2016.gada janvārī tika publicēts Ekonomikas ministrijas mājaslapā, bet tikai 2018.gada jūnijā saņēma Ministru kabineta «zaļo gaismu» un šobrīd atrodas Saeimā uz trešo lasījumu.

Mērķis

- Reaģēt uz uzņēmēju aicinājumu nodrošināt vienlīdzīgus un godīgus konkurences apstākļus visiem tirgus dalībniekiem un rastu risinājumu situācijām, kad publiskas personas ar savām darbībām vai lēmumiem ierobežo uzņēmēju iespējas brīvi konkurēt.
- Piemēram:
 - Lēmums par tirgus dalībnieku skaita ierobežojumu – Līgums par VAS Latvijas Gāze privatizāciju – viens gāzes piegādātājs līdz 2017.gadam.
 - Ekskluzīvas tiesības sniegt pakalpojumus – Uzņēmumu reģistra līgums ar SIA Lursoft par informācijas izplatīšanu.
 - Licenču / atļauju sistēma – Nosacījums, ka līgumu par licencētu komercdarbību Rīgas brīvostā slēdz, ja kapitālsabiedrības dibinātājiem un valdes locekļiem ir laba reputācija. Nosacījums, ka lielo kuģu ievēšanai Rīgas ostā jāizmanto divi velkoņi ir kopējo jaudu vismaz 7300 kW.

Plānotais KL regulējums:

- KL attiecas uz tirgus dalībniekiem, jebkuru reģistrētu vai neregistrētu tirgus dalībnieku apvienību un tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestādēm, kā arī kapitālsabiedrībām, kurās publiskai personai ir izšķiroša ietekme.
- Vienlaikus KL darbības paplašināšana nenozīmē to, ka publiskās personas *automātiski* tiek pakļautas KL 11. un KL 13.pantā noteiktajiem aizliegumiem.
- Grozījumi ir ierobežoti un tie attiecas uz tiešās / pastarpinātās pārvaldes iestādes un publisko personu kapitālsabiedrības:
 - Pienākumu nodrošināt brīvu un godīgu konkurenci; un
 - Aizliegumu diskriminēt tirgus dalībnieku, radot atšķirīgus konkurences apstākļus.
- Grozījumi ar 14.¹ pantu ievieš konkurences neitralitātes principu attiecībā uz iestādēm un to kapitālsabiedrībām.

Grozījumi Konkurences likumā

Plānotais KL regulējums:

Grozījumi ievieš *dubulto* regulējumu:

1. Esošais regulējums, kas attiecas uz tirgus dalībniekiem;
2. KL 14.¹ pants, kas ievieš konkurences neitralitātes principu attiecībā uz iestādēm un to kapitālsabiedrībām.

Uzraudzības process

Pārrunas

Lai novērstu publiskas personas īstenotus konkurences ierobežojumus, KP veiks pārrunas ar konkrēto publisko personu. Pārrunas veiks ar tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestādi un kapitālsabiedrību, kurā publiskai personai ir izšķiroša ietekme, ja iestādes vai kapitālsabiedrības darbība kavē konkurenci

KP lēmums

Ja pārrunu ceļā konkurences kropļojumi netiks novērsti, KP būs tiesīga pieņemt lēmumu, ar kuru uzliks kapitālsabiedrībai, kurā publiska persona realizē izšķirošu ietekmi, tiesisko pienākumu novērst konkurences kavējumu. Ja tiesiskais pienākums netiek pildīts, KP var veikt tā izpildi piespiedu kārtā, piemērojot piespiedu naudu. Tiesisko pienākumu nevar piemērot, ja tas traucē deleģēto funkciju pildīšanai.

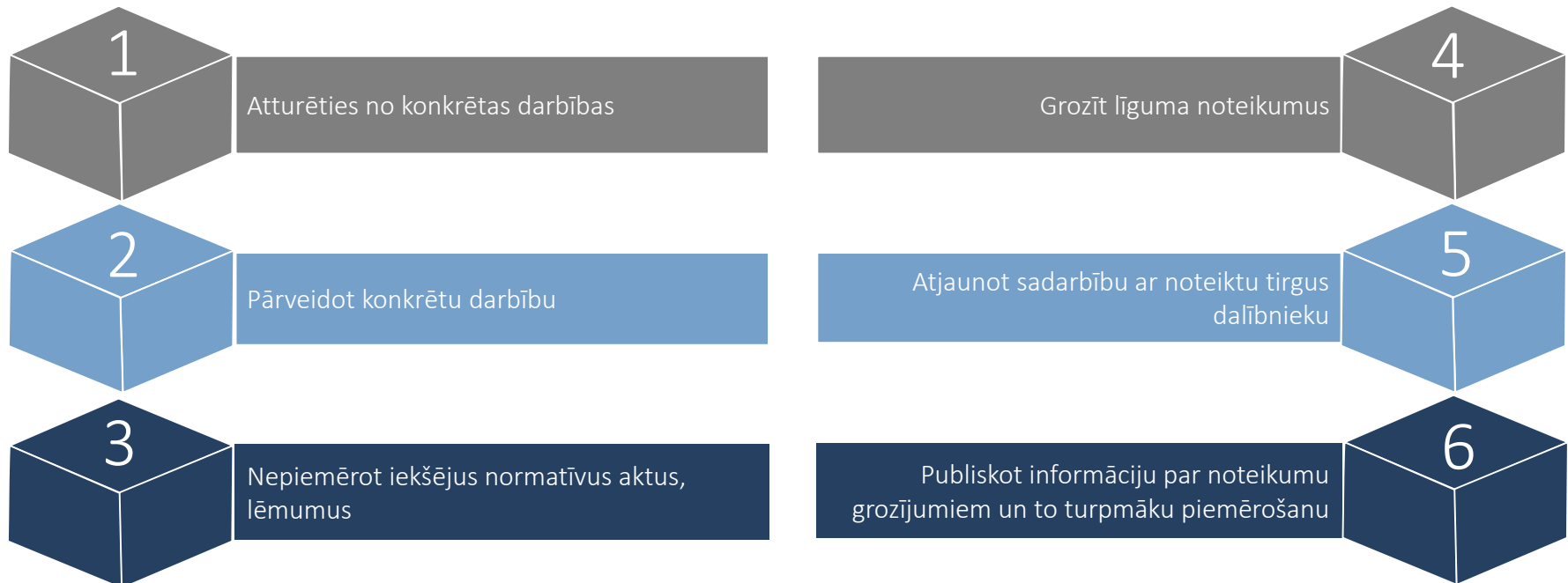
Tiesa

KP pieņemto lēmumu būs iespējams pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, savukārt Administratīvās apgabaltiesas spriedumu var pārsūdzēt, iesniedzot kasācijas sūdzību. KP lēmums stājas spēkā ar tā paziņošanas brīdi. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā izpildi.

Grozījumi Konkurences likumā

Uzraudzības process

KP piemērojami tiesiskie pienākumi

Uzraudzības process

Attiecībā uz iestādēm un gadījumiem, kad kapitālsabiedrības veic valsts pārvaldes deleģētu uzdevumu un tieši nav uzskatāmas par tirgus dalībnieku, ja pārrunu ceļā konkurences ierobežojumu neizdodas novērst, KP jautājumu par konkurences kavējuma novēršanu risina atbilstoši VPIL un likumā “Par pašvaldībām” noteiktajam.

Proti, ekonomikas ministrs pēc KP lūguma noteiktā kārtībā iesniedz Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu, paredzot turpmāku rīcību saistībā ar konkurences kavēšanas novēršanu.

Savukārt attiecībā uz konkurences kavējumu, kas tieši izriet no pašvaldību saistošajiem noteikumiem, KP, ja pārrunas nebūs sekmīgas, vēršīsies pie vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra, iesakot turpmāko rīcību saistībā ar konkurences kavēšanas novēršanu.

Rīcības plāns

Lai sagatavotos grozījumiem, uzņēmumiem, uz kuriem attiecas grozījumi, ieteicams veikt izvērtējumu, vadoties no OECD vadlīnijām, identificējot iespējamās *pelēkās* zonas to darbībā un novēršot visus riskus, ka KP kādā no uzņēmuma darbības veidiem saskata potenciālu KL pārkāpumu.

Kontakti

Jebkādu jautājumu gadījumā, lūdzu sazināties:

Jānis Šņore
29116189
janis.snore@l4.lv

Gints Puškundzis
29124124
gints.puskundzis@magnussonlaw.com

Matīss Rostoks
29192427
matiss.rostoks@magnussonlaw.com